

Příklady možné konkretizace minimální doporučené úrovně pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření pro využití v IVP předmětu Hudební výchova

Ukázka zpracována s využitím školního vzdělávacího programu Mateřské školy a Základní školy, Kyjov, Za Humny 3304, Základní školy Cheb, Kostelní náměstí 14 a Základní školy praktické Rožnov pod Radhoštěm, Tyršovo nábřeží 649

Ročník: 6. a 7.

Minimální doporučená úroveň	Školní výstupy	Učivo
HV-9-1-01p doprovází písně pomocí ostinata HV-9-1-02p, HV-9-1-03p interpretuje vybrané lidové a umělé písně HV-9-1-04p rozeznává různé hudební žánry - pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu - rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru - uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl	rytmicky doprovází jednoduchou píseň na Orfovy nástroje zahraje jednoduchý doprovod k písním na rytmické a melodické hudební nástroje, doprovodí své spolužáky dbá na správné dýchání a zřetelnou výslovnost; při zpěvu využívá správné pěvecké návyky zaspívá písně podle svých individuálních schopností intonačně čistě a rytmicky přesně; rozšiřuje si svůj repertoár (o písně různých žánrů); pozná a pojmenuje notovou osnovu, houslový klíč, taktovou čáru, repetici; rozliší a zaznamená délky not (nota celá půlová, čtvrtová, osminová) postupně se seznamuje s názvy not (stupnice C dur); houslový klíč zapíše do notové osnovy; rozlišuje nástroje dechové (např.: trubka, lesní roh), smyčcové (housle kontrabas), klávesové, bicí a uvede příklady těchto nástrojů a rozliší jejich výrazové možnosti; poslechem rozezná vybrané nástroje v symfonickém orchestru; soustředí se na poslech vybraných skladeb nebo jejich částí z různých období; poslechem rozpozná některé nástroje; reaguje pohybem (včetně gest) na hudební ukázkou a změny tempa a rytmu melodie; využije	Vokální činnosti pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena) hudební rytmus (realizace písní ve 2/4, a 3/4 a 4/4 taktu) dvojhlas a vícehlas (kánon a lidový dvojhlas) intonační cvičení (vzestupná a sestupná řada tónů); intonace a vokální improvizace (durové a mollové tóniny) Instrumentální činnosti rytmická hra na tělo, rytmické hádanky a ozvěny; hra na hudební nástroje (doprovod lidových i umělých písní nástroji z Orfeova instrumentáře, případně zobcovými flétnami); rytmizace, melodizace, hudební improvizace (tvorba hudebního doprovodu); hudební hry; grafický záznam rytmu a melodie; Hudebně pohybové činnosti pohybový doprovod znějící hudby (2/4, 3/4 a 4/4 takt), pohybové vyjádření hudby využití tanečních kroků – polka, valčík, menuet, mazurka, současné tance; pohybové hry motivované hudbou, Poslechové činnosti hudební výrazové prostředky a hudební prvky – rytmus, melodie (vzestupná s sestupná), barva, kontrast; hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj; hudba pochodová, taneční, ukolébavka; slovní vyjádření pocitu z vnímané hudby; nabídka poslechových skladeb různých období a žánrů; významní hudební skladatelé vážné hudby a

	kroky polky a valčíku; vybere si z nabídky hudby ukázkou, na kterou chce pohybem reagovat; odlišuje balet jako druh umění zajímá se o významné osobnosti české i světové hudby; rozpozná krátké úryvky z nejznámějších skladeb	ukázky z jejich děl (například jejich známé opery)
Příklady možné konkretizace minimální doporučené úrovně pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření pro využití v IVP předmětu Hudební výchova Ukázka zpracována s využitím školního vzdělávacího programu Mateřské školy a Základní školy, Kyjov, Za Humny 3304 a Základní školy Cheb, Kostelní náměstí 14 a Základní školy praktické Rožnov pod Radhoštěm, Tyršovo nábřeží 649 Ročník: 8. a 9.		
Minimální doporučená úroveň	Školní výstupy	Učivo
HV-9-1-01p doprovází písně pomocí ostinata HV-9-1-02p, HV-9-1-03p interpretuje vybrané lidové a umělé písně HV-9-1-04p rozeznává různé hudební žánry - pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu - rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru - uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl	zahraje jednoduchý doprovod k písni či jednoduché skladbě (její části) a zvolí si nástroje, které chce použít; doprovodí své spolužáky na rytmické a melodické hudební nástroje, pokouší se vytvořit vlastní rytmické motivy, přede hry, mezihry a dohry dbá na správné dýchání a zřetelnou výslovnost; při zpěvu využívá správné pěvecké návyky; odhalí svoji chybu a snaží se ji procvičováním odstranit vybere si ze svého repertoáru písně, které vnímá co nejvíce odlišně (např. rytmem, tóninou, melodií apod.) a zazpívá je (nebo jejich části) podle svých individuálních schopností intonačně čistě a rytmicky přesně; vytváří a dále si rozšiřuje vlastní písňový repertoár a zajímá se o repertoár svých spolužáků; zná slova a melodii státní hymny a uvede příklad situace, při které se státní hymna hraje, ví jak se při státní hymně chovat	Vokální činnosti pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena) hudební rytmus (realizace písni ve 2/4, a 3/4 a 4/4 taktu) dvojhlas a vícehlas (kánon a lidový dvojhlas) intonační cvičení (vzestupná a sestupná řada tónů); intonace a vokální improvizace (durové a mollové tóniny) grafický záznam melodie Instrumentální činnosti hra na hudební nástroje (doprovod lidových i umělých písni nástroji z Orfeova instrumentáře, případně zobcovými flétnami); rytmizace, melodizace, hudební improvizace (tvorba hudebního doprovodu, hudební hry); grafický záznam rytmu a melodie pro hudební improvizaci; tvorba jednoduchých partitur pro Orffovy nástroje Hudebně pohybové činnosti pohybový doprovod znějící hudby (2/4, 3/4 a 4/4 takt), využití tanečních kroků – polka, valčík, mazurka, současné tance;)

	pozná a pojmenuje notovou osnovu, určí noty stupnice C dur; zapíše notový klíč do notové osnovy; rozliší a zaznamená délky not (nota celá půlová, čtvrtková, osminová); pozná a pojmenuje pomlku, taktovou čáru, repetici; rozlišuje dynamická znaménka p, mf a f, na změnu dynamiky reaguje vokálně i instrumentálně rozpozná na základě poslechu i zobrazení nástroje dechové (např.: trubka, lesní roh), smyčcové (housle kontrabas), klávesové, bicí a uvede příklady těchto nástrojů, odliší jejich výrazové možnosti; poslechem rozezná některý z nástrojů v symfonickém orchestru; reaguje pohybem (včetně gest) na hudební ukázkou a změny tempa, rytmu, dynamiky; využije kroky polky a valčíku; vybere si z nabídky ukázkou, na kterou chce pohybem reagovat; soustředí se na poslech vybraných skladeb nebo jejich částí z různých období a různých žánrů; dojem z poslechu hudby vyjádří slovně; zajímá se o významné osobnosti české i světové hudby; rozpozná krátké úryvky z nejznámějších skladeb; uvede některého z českých autorů opery a baletu a dalších hudebních děl a zná název některého z jejich díla navštívil se školou (nebo v doprovodu rodičů) operu, balet nebo koncert vážné hudby	pohybová reakce na změny tempa, rytmu melodie; dialog mezi hudbou a pohybem, pohybová improvizace Poslechové činnosti hudební výrazové prostředky a hudební prvky – rytmus, melodie (melodie vzestupná a sestupná), tempo, dynamika, barva; hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj; hudba pochodová, taneční, ukolébavka; hudba zábavní a slavnostní, hudba v různých situacích každodenního života; hudba při různých slavnostních příležitostech, státní hymna (přečtení nebo znalost slov, informace o vzniku státní hymny); prostředky pro vyjádření pocitu z vnímané hudby; nabídka poslechových skladeb různých období a žánrů; významní hudební skladatelé vážné hudby a ukázky z jejich děl (například jejich známé opery); nabídka poslechových skladeb populární hudby, jazz, swing, rock, blues, country; lidové kapely (cimbálové, dudácká); hudba různých kultur a národů pravidla chování na koncertě a v divadle, návštěva koncertu, opery, baletu v rámci školní výuky; základních informací o místě konání, o autorech a hudebním díle; regionální divadla a koncertní síně; školní koncerty a divadelní představení, návštěvy vernisáží (ve spolupráci s dalšími školami, např. ZUŠ)
--	--	--

Komentář: výstupy HV a tedy i výstupy minimální doporučené úrovně dosahuje žák prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností. Vzhledem k tomu, že tyto činnosti jsou vzájemně provázány a výstupy pojaty komplexně, vztahují se školní výstupy vždy k celku výstupů pro daný stupeň. Přestože je učivo zpracováno do celků pojmenovaných názvy jednotlivých činností, je třeba jej rovněž vnímat provázaně a vždy jako

nabídku, které se může proměnit podle konkrétních vzdělávacích cílů a podmínek (například realizace školního projektu, při kterém hudební složka hraje významnou roli, spolupráce s některou z kulturních institucí místa či regionu, vzájemná spolupráce mezi školami na společných akcích, apod.).

Ukázka osnov rozpracovává vzdělávací obsah (školní výstupy a učivo) společně pro 6. a 7. ročník a pro 8 a 9 ročník. Jedná se o jednu z možností, jak osnovy pro 2. stupeň zpracovat. Další možností je například zpracování vyučovacích osnov pro 6. ročník (je možné doporučit zejména v případě, kdy je třeba „sladit“ nově vzniklý žákovský kolektiv a kdy je třeba dávat zejména důraz na rozvoj klíčových kompetencí – v tomto případě je možné doporučit, aby osnovy pro 6. ročník se svým vzdělávacím obsahem co nejvíce přiblížily 5. ročníku). Dále je možné zpracovat osnovy společně pro 7. a 8. ročník a opět samostatně pro 9. ročník, kdy je často nutné reagovat budoucí vzdělávací dráhu žáků a na rozdílné potřeby v oblasti umělecké a kulturní.

Uvedená ukázka (jedná se o zpracování do delších časových úseků) má tu výhodu, že podporuje nezbytný tvůrčí přístup k výuce, poskytuje větší prostor pro zohlednění individuálních schopností žáků, jejich tempo a umožňuje flexibilněji reagovat na jejich potřeby a zájmy a více reagovat na jejich individuální pokrok. Zejména na 2. stupni, kdy se často mění hodnoty a postoje žáků, je tento přístup nejen vhodný, ale i výhodný.

Je zapotřebí, aby zvolená forma zpracování vyučovacích osnov nebyla samoučelná, ale vycházela z učitelova pojetí hudební výchovy a její výuky a z jeho stylu tvůrčí práce. O to více je pak zapotřebí důsledně promyslet způsob a formy hodnocení žáků v jednotlivých ročnících – významnou roli může hrát jejich osobní portfólio.

Je rovněž na učiteli (po domluvě s vedením školy), zda si bude na základě učebních osnov zpracovávat podrobnější obsahové/tematické plány, či si bude vést záznamy reflektující obsah/ případně i průběh realizovaných jednotlivých vyučovacích hodin, bloků, cyklu lekcí, projektů apod.

Zejména na 2. stupni je nezbytné si pak zpracovat dostatečně různorodou i reprezentativní nabídku hudebních ukázek a to různých žánrů a období a upravit ji vždy „hudebnímu naladění žáků“.